

Valtuustoaloite: Vanhusasiamies Itä-Uudellemaalle, Anette Karlsson

Yhä useampi suomalainen elää pidempään. Tarvitaan laadukkaita, monipuolisia ja yksilöllisiä vanhuspalveluita, jotka vastaavat nykypäivän ja tulevaisuuden tarpeita. Ikääntyneiden määrä kasvaa. Porvoossa on tänään yli 4000 enemmän yli 65-vuotiaista kuin viisitoista vuotta sitten. Ikäihmiset tarvitsevat enemmän palveluita ja harrastusmahdollisuuksia.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimuksen (2014) mukaan Suomi on hyvä paikka vanheta. Tutkimuksessa ilmenee, että ulkopuolisen avun tarve alkaa 80 ikävuoden jälkeen. Valitettavasti apua ei saada kunnalta, vaan lähinnä lapsilta tai puolisoilta. Omaisten antama apu onkin vanhusten kotona pärjäämisen kivijalka. Vain joka viides yli 80-vuotias sai tutkimuksen mukaan apua kunnalta. Kuntien on kiinnitettävä enemmän huomiota vanhuspalveluiden saatavuuteen ja alueensa omaishoitajien jaksamiseen ja hyvinvointiin.

Ongelmia on ilmennyt myös kotihoidossa sekä vanhusten palveluasumisessa. Suomen lähi- ja perushoitajaliiton selvitysten mukaan kotihoidon työntekijät ovat uupuneita ja asiakaskäynnille ei ole varattu riittävästi aikaa. Tehyn selvitysten mukaan hoivakotien työvuorolistoilla pyörii haamuhoitajia. Suomalainen vanhustenhoito voi huonosti.

Julkisuuteen tulleet epäkohdat osoittavat, että yksityisten yritysten omavalvonta ei toimi. Omavalvontasuunnitelmat voivat näyttää paperilla hyvältä, mutta siitä huolimatta esiin tulee vakavia ongelmia. On myös ollut nähtävissä, että valvontaviranomaiset ovat ylityöllistettyjä eikä heillä ole ollut riittäviä resursseja puuttua epäkohtiin. Ikäihmiset ovat joutuneet elämään epäinhimillisissä olosuhteissa.

Vanhuspalvelulain mukaan ikääntyneitä itseään on kuultava päätöksenteossa niissä asioissa, jotka koskevat heitä. Tätä tarvetta varten kuntiin on perustettu vanhusneuvostot. Vanhusneuvostolla on tärkeä rooli vaikuttajana ja hallinnon yhteistyökumppanina. Neuvosto antaa muun muassa lausuntoja lautakunnille ikäihmisiin koskevista asioista. Vanhusneuvosto ei ole luonteva toimielin erilaisten selvitysten tekemiseen, yksittäisen ikäihmisen tilanteeseen perehtymiseen tai esimerkiksi erilaisten vierailujen ja valvontakäyntien toteuttamiseen.

Itä-Uudenmaan kuntien (Loviisa, Lapinjärvi, Porvoo, Askola, Sipoo) tulee perustaa alueelle vanhusasiamiehen virka. Vanhusasiamiehen tehtävänä olisi toimia alueen iäkkäiden ihmisten äänitorvena, kuunnella ihmisten huolia ja pyrkiä ratkaisemaan mahdollisia ongelmatilanteita, tehdä selvityksiä ja olla mukana ikäihmisten palveluiden kehittämisessä koko itäisellä Uudellamaalla. Nykyisessä digimaailmassa on myös tärkeää antaa teknistä tukea laitteiden ja etäpalveluiden käyttämiseen.

Vuonna 2007 on käsitelty demareiden aloite vanhusasiamiehen virasta, jolloin virka myös perustettiin. Myöhemmin siitä on luovuttu, vaikka tarve kyseisiä tehtäviä hoitavalle henkilölle on yhä olemassa.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Porvoo selvittää yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa mahdollisuudet perustaa vanhusasiamiehen virka Itä-Uudellemaalle.

Aloitteella on 10 allekirjoittajaa.